

svetskog rata. Ali u ovom trenutku srbofobija je u Jugoslaviji, u Evropi, pa i u svetu prvi put žesća od antisemitizma" (Pavić, 1992).

U predgovoru zbornika Neugašeno srpstvo priređivač Dragan Subotić se "moli Gospodu da pomogne Srbima u trenutku kada su izloženi nemilosti Satane" (Neugašeno srpstvo, 1992), a u pogovoru Slobodan Antić piše o "obogaljenosti srpskog naciona u Titovoj Jugoslaviji" (Antić, 1992). Slično, Jerotić analizira stvaranje Jugoslavije koje je bilo "katastrofalno za sve narode na Balkanu, nema sumnje, najviše za srpski narod", dok je "komunistička strahovlada" "oštetila biološki, ekonomski, psihološki i religiozno sve naše narode, srpski narod najviše", pa priznaje da "neoromantični, nacionalni talas" može nekome izgledati smešan i anahroničan "ali on je prirodna posledica između ostalog, i bezobzirnog četrdesetogodišnjeg zatiranja srpskog slova, reči i naroda zajedno sa njegovom narodnom pravoslavnom verom". I dalje, "višedecenijska komunistička netrpeljivost" je doprinela eksploziji "iste takve netrpeljivosti i mržnje, kao izraza dugo potiskivane agresivne energije u srpskom narodu, ovoga puta ispoljene ne prema sebi, već prema drugim narodima". Jerotić vidi stradanje Srba kao "besprimerno u istoriji drugih naroda" (Jerotić, 1995).

U predgovoru Zbornika Jagnje božije... iz 1996. stoji da se on pojavljuje "u trenutku možda najdublje krize srpskog naroda u njegovoj istoriji" (Jagnje božije...i tako dalje. 1996), a u sadržaju se pominje "genocid Srba na krsnu slavu" kao sastavni deo "genocida nad Srbima i pravoslavnim narodima u cjelini, a koji vjekovima vrše vatikanske klerikalne struje". Na svoje pitanje "zašto Srbe ubijaju na krsnu slavu", autor odgovora da je razlog "želja za zatiranjem i totalnim uništenjem Srba". U sukobima 90-ih u Hercegovini na jednoj strani je "nezaklani srpski narod koji spašava svoju nejač, žene i starce", a na drugoj "ustaše: Hrvati, njihovo 'cvijeće' muslimani, kao i jedan broj Cigana". Autor zaključuje da su u ovom genocidu isti zločinci "komšije Srba, muslimani i Hrvati", iste žrtve i isti ciljevi "etničko čišćenje i potpuno uništenje svega što je srpsko" (Burzanović, 1996). I Radovan Karadžić u susjedima vidi glavnog tvorca genocida pa navodi da srpski ratnik "zna ko je prošao kroz njegovo selo. On to zna već nekoliko vekova. Prepoznaje ruketvorinu i rukopis", jer je "u ko zna kom po redu ratu između 'nas' i 'njih', zbrisana njegova porodica, kuća, sadašnjost i prošlost, i da više nema ničega". Po Karadžiću Srbin ne može da bude ono što je, jer "ne da mu komšija, ubojica i ukoljica, koji ga već vekovima merka" pa zato Srbin "živi svoju sudbinu" koja nije istorijska "ona je biblijska". Karadžić veruje da je "komšija-ubica" "razarao njegove grudi u potrazi za njegovom skrivenom, srpskom suštinom. I zatirao je sve srpsko, do ptice na grani". Zato se Karadžić "duboko klanja jedinom narodu, Hristolikom mučeniku, srpskom narodu u Bosni" kojeg "izgleda razume jedino sami Bog" (Karadžić, 1996). I po Zurovcu, cilj rata koji se vodi je "konačan poraz srpskog naroda i njegovo potpuno uništenje", a mirovne snage UN su "pomagale Hrvatima i Muslimanima u pripremanju pokolja nad srpskim stanovništvom" jer se vodi "genocidni rat protiv srpskog naroda" (Zurovac, 1996). U Zborniku su prisutne sintagme "komšijska genocidnost" i "genocidna braća" kada se govori o Hrvatima i Muslimanima (Lazarević, 1996).

I kao što se poznih 80-ih pisalo da "u Hrvatskoj žive ostaci nedoklanog srpskog naroda" (Isaković, Politika, 24.11.1990), da su Srbi u Hrvatskoj "ostatak zaklanog naroda" (Bećković, Književne novine 15.09.1989), pa opet "nedoklan narod" (Čosić, Telegraf, 13.09.1995), tako se poznih devedesetih godina pisalo da je srpski narod "silovan narod, jedna od najvećih žrtava na oltaru novog svetskog poretka" (Miletić, 1997), da je srpski narod "prva velika žrtva pomahnitalog evropskog uma" (Zurovac, 1997), da se "srpski narod, među evropskim, sada nalazi u najtežem stanju" (Kalajić, 1997), da "kao književni junak ovaj narod ne bi mogao biti ni junak epa, ni komedije", "on kao da je predodređen za glavnog junaka tragedije" (Dacić, 1997). A danas je prisutno i da je "hrvatska politička misao bila i da je do danas ostala duboko prožeta idejom genocida", da je "ideja o genocidu nad Srbima u Hrvatskoj potpuno bila sazrela u okvirima Austro-Ugarske još pre izbijanja Prvog svetskog rata", a da su nasuprot njoj stajali Srbi u Hrvatskoj "zaneti idejom jugoslovenstva, iskreni i lakoverni probornici bratstva i jedinstva, oni su u svemu kasnili, istinu otkrivali sa zaprepašćenjem i detinjastom zbunjenošću pitali se zašto ih Hrvati mrze i iz kojih razloga im nanose zla" (Krestić, 1998).

Većina tekstova objavljivanih u godinama pred i u toku ratova u Jugoslaviji 90-ih, nosili su ovu poruku. Koliko je ona bila nova, a u čemu je predstavljala samo ponavljanje stare priče, lako je utvrditi osvrtno na pisanje intelektualaca iz prošlih vremena. Da li su i oni samo u ratnim vremenima na ovaj način percipirali srpsku sudbinu, ili i u vreme ratnih zatišja? Koliko se uopšte može praviti paralela između percepcije položaja naroda u 19. i kraju 20. veka? Sigurno je da se ova paralela ne može praviti između odnosa intelektualaca prema "saplemenicima" u turskom carstvu i onog prema "saplemenicima" u drugim republikama zajedničke države, a ipak, težina reči upotrebljavana u novom slučaju često je nadmašivala terminologiju starih autora. Istovremeno, stari, ponovo reprintovani tekstovi korišćeni su da potvrde da je fenomen genocida oduvek prisutan. Bitna razlika može se uočiti samo u odnosu na koji deo naroda se primenjuje ocena o većitom mučeništvu ili savremeno – genocidu. Dok su stari autori uglavnom mislili na narod pod Turcima koji očekuje spas od Srbije, novi su preneli ovu ocenu na celokupan narod opisujući ga kao narod bez države, slobode i pod stalnom pretnjom propasti i uništenja.

Sredinom prošlog veka je anonimni autor, kritički se osvrćući na odsustvo samosvesti kod naroda, zaključivao da nije čudno "što je ustala i hala i vrana na nas, pa nas tlači" (Za što naš narod... 1867), pisalo se o "suzama ostale braće iz drugih krajeva srpskih" koji "čekaju strašna, a pravedna suda, nad onima, koji ih gone da stradaju i propadaju" (Milojević, 1871), o "čestitom i ratobornom narodu" koji je spasavao susede "Česariju i Mletačku" a bio nagrađen "preziranjem i gonjenjem" (V.M.G.M, 1882). Početkom veka se navodilo da su Srpstvo "gonili kako Turci tako i Grci, Bugari i Arnauti, a posle i katolici. Svi su na našolj propasti radili, i to složno", uz zaključak da "svi oni i danas to isto, pred našim očima, rade" (Bdin, 1903), ili se pisalo o "trostrukom biču" kojem je izložen srpski narod, a koji čine Turci "čijem se besnilu pridružilo još i arnautsko nasilje i pritisak grčkog sveštenstva" (Dragašević, 1902). A u opisu "srpskih grobova" po Makedoniji, navodilo se da